

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Błęsińska-Kozłowska

Protokolant: stażystka Aleksandra Skorynko

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z wniosku I. Z. (1)

z udziałem K. Z., A. S., K. B., K. C., A. M. (1), G. P., A. C., U. M., M. K. (1), B. B. (1), B. K. (1)

o dział spadku po R. Z. wraz z podziałem majątku wspólnego oraz częściowy dział spadku po D. M. (1)

postanawia

1. dokonać podziału majątku wspólnego R. Z. i K. Z. oraz działu spadku po R. Z., zmarłej dnia 18 sierpnia 2010 r. w O., do którego prawa zostały stwierdzone prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie, X Wydziału Cywilnego z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie X Ns 666/10 oraz częściowego działu spadku po D. M. (1) zmarłej dnia 15 maja 2012 r. w O., do którego prawa zostały stwierdzone prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie, X Wydziału Cywilnego z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie X Ns 991/14, w skład których to spadków wchodzi:

a) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...), dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) wraz z połową udziału w wysokości (...) w częściach wspólnych budynku i innych urządzeń nie służących do wyłącznego użytku właścicieli wydzielonych lokali, dla którego prowadzona jest księga wieczysta KW (...) o wartości 92.910 zł;

b) $\frac{1}{2}$ środków zgromadzonych na rachunkach bankowych o numerach (...) w wysokości 74,99 zł, (...) w wysokości 20,87 zł;

c) $\frac{1}{2}$ oszczędności pobranych przez uczestnika K. Z. z rachunków bankowych w wysokości 15.134,99 zł;

d) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie do działki ogrodniczej nr (...) w Rodzinnych (...) Na (...) o wartości 2.000 zł;

e) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie własności samochodu osobowego marki F. (...) o nr rej. (...) o wartości 2.000 zł;

w ten sposób, że wszystkie składniki wymienione w punkcie 1 lit. a-e przyznać na własność K. Z.;

2. ustalić, że dodatkowo w skład spadku po D. M. (1) wchodzi środki zgromadzone na rachunku bankowym o numerze (...) w wysokości 350,23 zł i środki te przyznać I. Z. (1) i K. C. po połowie;

3. zasądzić od K. Z. na rzecz:

a) I. Z. (1) kwotę 26.387,72 zł;

b) K. C. kwotę 26.387,72 zł;

- c) A. M. (1) kwotę 10.555,07 zł;
- d) G. S. kwotę 5.277,54 zł;
- e) A. S. kwotę 5.277,54 zł;
- f) K. B. kwotę 10.555,07 zł;
- g) A. M. (2) kwotę 5.277,54 zł;
- h) U. M. kwotę 5.277,54 zł;
- i) M. K. (1) kwotę 3.518,36 zł;
- j) B. B. (1) kwotę 3.518,36 zł;
- k) B. K. (1) kwotę 3.518,36 zł;

tytułem spłat oraz rozliczenia długów spadkowych płatnych w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia;

4. Zasądzić od I. Z. (1) na rzecz:

- a) A. M. (1) kwotę 17,51 zł;
- b) G. S. kwotę 8,76 zł;
- c) A. S. kwotę 8,76 zł;
- d) K. B. kwotę 17,51 zł;
- e) A. M. (2) kwotę 8,76 zł; ;
- f) U. M. kwotę 8,76 zł;
- g) M. K. (1) kwotę 5,84 zł;
- h) B. B. (1) kwotę 5,84 zł;
- i) B. K. (1) kwotę 5,84 zł;

tytułem spłat;

5. Zasądzić od K. C. na rzecz:

- a) A. M. (1) kwotę 17,51 zł;
- b) G. S. kwotę 8,76 zł;
- c) A. S. kwotę 8,76 zł;
- d) K. B. kwotę 17,51 zł;
- e) A. M. (2) kwotę 8,76 zł; ;
- f) U. M. kwotę 8,76 zł;

g) M. K. (1) kwotę 5,84 zł;

h) B. B. (1) kwotę 5,84 zł;

i) B. K. (1) kwotę 5,84 zł;

tytułem spłat;

6. koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą we własnym zakresie;

7. nie obciążać wnioskodawczyni i uczestników kosztami sądowymi poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSR Katarzyna Blesińska-Kozłowska

Sygn. akt I Ns 1229/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy L. D. (1) i I. Z. (2) wnieśli o zniesienie współwłasności lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość numer 127, położonego w województwie (...), powiecie (...), mieście O. przy ul. (...) o pow. 57,9 m², dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...) wraz z udziałem (...) w nieruchomości wspólnej, która stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokalu, dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi Księgę Wieczystą KW Nr (...) poprzez przyznanie jej na wyłączną własność uczestnikowi postępowania K. Z. z zasądzeniem kwoty po 51.250 zł na rzecz każdego z wnioskodawców (k. 2-4).

Ostatecznie jednak wnioskodawcy wnieśli o ustalenie, że w skład spadku po zmarłej D. M. (1) wchodzi udział wynoszący 1/2 w prawie własności przedmiotowej nieruchomości oraz o dokonanie działu spadku po D. M. (1) poprzez przyznanie L. D. (1) i I. Z. (2) po udziale w wysokości 1/4 w prawie własności opisanego lokalu mieszkalnego oraz po udziale w wysokości 1/4 w udziale w nieruchomości wspólnej (k. 38).

Ponadto wnioskodawcy wnieśli o ustalenie, że koszty postępowania strony ponoszą we własnym zakresie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podali, że wraz z uczestnikiem K. Z. są współwłaścicielami przedmiotowej nieruchomości. Wnioskodawcy posiadają po 1/4 udziału, zaś uczestnik 1/2 udziału we współwłasności tej nieruchomości. Wartość nieruchomości wnioskodawcy oszacowali na kwotę 205.000 zł.

Uczestnik postępowania K. Z. w odpowiedzi na wniosek wskazał, iż wobec dotychczasowego niepodzielenia majątku wspólnego małżonków R. Z. i K. Z., niniejsze postępowanie winno być sprawą o podział majątku wspólnego małżonków K. Z. i R. Z. oraz działu spadku po D. M. (1). Co do zasady wyraził zgodę na zaproponowany sposób zniesienia współwłasności, tj. przyznanie na jego rzecz wyłącznej własności lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O.. Zakwestionował jednak wartość nieruchomości wskazaną przez wnioskodawców (205.000 zł), która w jego ocenie jest wartością zawyżoną. Podał, że wartość lokalu mieszkalnego powinna wynosić 180.000 zł i taką też wartość uczestnicy zgodnie określali w toku dotychczasowych negocjacji.

Z uwagi na to, że wnioskodawca L. D. (1) zmarł w trakcie postępowania, wnioskodawczyni I. Z. (2) zmodyfikowała żądanie i wniosła o przyznanie na swoją rzecz udziału w 1/2 prawa własności lokalu mieszkalnego wchodzącego w skład spadku po D. M. (1), zaś na rzecz spadkobierców L. D. (1), tj. J. D. oraz K. C. przyznanie po 15/120 udziału w 1/2 prawa własności przedmiotowego lokalu. Jednocześnie wniosła o ustalenie, że w skład masy spadku po D. M. (1) dodatkowo wchodzi (k. 179-180):

1) 1/2 udziału w oszczędnościach ustalonych w toku postępowania,

- 2) 1/2 udziału prawa do działki ogrodniczej nr (...) w Rodzinnych O. Działkowym Na (...) pod O. o wartości 4.000 zł;
- 3) 1/2 udziału w prawie własności samochodu osobowego marki F. (...) o nr rej. (...) o wartości 4.000 zł.

Pismem z dnia 14 lipca 2017 r. uczestnik Z. Z. wniósł o rozliczenie długu spadkowego w łącznej kwocie 6.590 zł (k. 272).

W uzasadnieniu wskazał, że dopłacił do miejsca pod grób murowany w wysokości 1.860 zł. Koszt wykonania murowanego grobu oraz trumienki ekshumacyjnej wyniósł 4.730 zł (4.510 zł + 220 zł).

Sąd ustalił, co następuje:

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. X Ns 666/10 Sąd Rejonowy w Olsztynie stwierdził, że spadek po zmarłej dnia 18 sierpnia 2010 r. R. Z. nabyła na podstawie testamentu ustnego w całości córka D. M. (1). R. Z. była w chwili śmierci zamężna z uczestnikiem K. Z.. Pozostawał z nią w ustroju małżeńskiej wspólności ustawowej i wobec powyższego majątek ich nie był dzielony.

(bezsporne; postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku w sprawie X Ns 666/10 SR w Olsztynie)

W dniu 15 maja 2012 r. D. M. (2) zmarła. Do chwili jej śmierci spadek po R. Z. nie został podzielony.

(bezsporne)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 22 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. X Ns 991/14 Sąd Rejonowy w Olsztynie stwierdził, że spadek po zmarłej D. M. (1) nabyli:

- siostra matki spadkodawczyni I. Z. (2), z domu D. (córka F. i R.) – w 15/60 części spadku,
- brat matki spadkodawczyni L. D. (1) (syn F. i R.) – w 15/60 części spadku,
- siostra ojca spadkodawczyni A. M. (1), z domu M. (córka M. i W.) – w 6/60 części spadku,
- córka siostry ojca spadkodawczyni G. P., z domu S. (córka A. T. i J.) – w 3/60 części spadku,
- syn siostry ojca spadkodawczyni A. S. (syn A. T. i J.) – w 3/60 części spadku,
- córka brata ojca spadkodawczyni E. B., z domu M. (córka S. i T.) – w 6/60 części spadku,
- córka brata ojca spadkodawczyni A. M. (2) z domu M. (córka R. J. i J.) – w 3/60 części spadku,
- wnuczka brata ojca spadkodawczyni U. M. z domu M. (córka W. i H.) – w 3/60 części spadku,
- córka brata ojca spadkodawczyni M. K. (2) z domu M. (córka F. i W.) – w 2/60 części spadku,
- córka brata ojca spadkodawczyni B. B. (2) z domu M. (córka F. i W.) – w 2/60 części spadku,
- córka brata ojca spadkodawczyni B. K. (2) z domu M. (córka F. i W.) – w 2/60 części spadku,

(dowód: postanowienie – k. 206)

Dziedziczący po D. M. (1) L. D. (2) zmarł w dniu 27 marca 2016 r. Spadek po nim nabyła w całości jego córka K. C..

(dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w Olsztynie wydane w sprawie I Ns 440/16, k. 138)

Z kolei dziedzicząca po D. M. (1) E. B. zmarła w dniu 12 lipca 2014 r. Do spadku po niej został powołany jej mąż K. J. A. B..

(dowód: postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, sygn. akt I Ns 1431/14, k. 36)

W skład majątku dorobkowego małżeńskiego K. Z. oraz zmarłej R. Z. wchodzi:

- 1) lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość numer 127, położony w województwie (...), powiecie (...), mieście O. przy ul. (...) o pow. 57,9 m², dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...) wraz z udziałem (...) w nieruchomości wspólnej, która stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokalu, dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi Księgę Wieczystą KW Nr (...) o wartości 185.820 zł;
- 2) środki zgromadzone na rachunkach bankowych o numerach (...) w wysokości 149,97 zł, (...) w wysokości 41,74 zł;
- 3) oszczędności pobrane przez uczestnika K. Z. z rachunków bankowych w wysokości 30.269,97 zł;
- 4) prawo do działki ogrodniczej nr (...) w Rodzinnych (...) Na (...) o wartości 4.000 zł;
- 5) samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) o wartości 4.000 zł;
- 6) środki zgromadzone na rachunku bankowym w wysokości 350,23 zł

(częściowo bezsporne, opinia biegłego w sprawie I C 3261/16, przesłuchanie wnioskodawcy K. Z. – k. 259)

K. Z. w dniu 1 lipca 2010 r. zlikwidował 18-miesięczną lokatę terminową Progresja nr (...). Środki zgromadzone na w/w lokacie w wysokości 25.000 zł wraz z odsetkami przekazał na rachunek bankowy swojej siostry M. S., albowiem środki pieniężne stanowiły jej własność.

(dowód: przesłuchanie wnioskodawcy K. Z. – k. 259, informacja bankowa, k. 67)

Zmarła D. M. (1) sprzedała w dniu 21 sierpnia 2010 r. za cenę 80.000 zł należące do niej prawo własności lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w O. przy ul. (...) na rzecz M. Z.. Kupujący w dniu 23 sierpnia 2010 r. dokonał zapłaty za lokal.

(dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 21.08.2010 r. – 217-220v., potwierdzenie wykonania przelewu – k. 246)

Uczestnik Z. Z. poniósł koszt pochówku zmarłej żony R. Z. w łącznej wysokości 6.590 zł. Na kwotę tą złożyła się dopłata do miejsca pod grób murowany (1.860 zł) oraz koszt wykonania murowanego grobu i trumienki ekshumacyjnej (4.730 zł). Uczestnik uiścił koszty ze środków pieniężnych zgromadzonych w ramach majątku wspólnego jego i jego żony R. Z..

(dowód: faktura VAT (...) – k. 274, dowód wpłaty – k. 275, wniosek usług – k. 276, przesłuchanie uczestnika Z. Z. – k. 285)

L. D. (1) i I. Z. (1) w dniu 7 maja 2013 r. pobrali z rachunku zmarłej D. M. (1) kwotę 350,23 zł. Kwota ta przypadła każdemu z nich po połowie.

(dowód: informacja banku, k. 96)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o dział spadku zasługuje na uwzględnienie.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, zarówno prywatnych jak i urzędowych. Dokumenty będące podstawą ustalenia stanu faktycznego nie były przez strony kwestionowane. Sąd oparł się również o zeznania świadków i dowód z zeznań stron, które w całości zostały uznane za wiarygodne i

korespondujące z dokumentami zgromadzonymi w sprawie. Skład i wartość składników w majątku spadkowego w istocie nie była sporna między stronami.

Niniejsza sprawa początkowo wniesiona jako sprawa o zniesienie współwłasności, de facto jest sprawą o dział spadku po R. Z. i D. M. (1). Druga z wymienionych spadkodawczyń odziedziczyła spadek po pierwszej z wymienionych i w zasadzie skład spadku po niej wyczerpywały składniki majątku odziedziczone po R. Z.. Dodatkowo sprawa niniejsza obejmowała również podział majątku wspólnego małżonków K. Z. i spadkodawczyni R. Z., albowiem do chwili śmierci spadkodawczyni między małżonkami trwała małżeńska wspólność ustawowa i nie wobec powyższego nie dokonywali oni podziału swojego majątku.

Zgodnie z art. 1037 § 1 k.c., dział spadku może nastąpić w szczególności na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregokolwiek spadkobierców. Jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do działu spadku stosuje się przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 w zw. z art. 210 – 212 k.c.). W toku postępowania o dział spadku, sąd ustala jego skład i wartość (art. 684 k.p.c.), uwzględniając zarazem obowiązek zaliczenia przez spadkobierców na schedę spadkową otrzymanych od spadkodawcy darowizn, za wyjątkiem darowizn zwolnionych przez spadkodawcę od zaliczenia na schedę spadkową i drobnych darowizn zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych (art. 1039 k.c.). Skład spadku ustala się według stanu z chwili otwarcia spadku, a jego wartość według cen obowiązujących w chwili orzekania o dziale (uchwała SN z dnia 27 września 1974 r., III CZP 58/74, OSN 1975, nr 6, poz. 90).

Zgodnie zaś z art. 31 § 1 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Zgodnie zaś z art. 43 § 1 k.r.o. oboje małżonkowie co do zasady mają równe udziały w majątku wspólnym. Uczestnicy niniejszego postępowania nie kwestionowali, że udziały w majątku małżonków Z. są równe.

Mając na uwadze, iż pomiędzy małżonkami R. Z. oraz K. Z. istniał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, który ustał z dniem śmierci R. Z., należało przyjąć, iż poszczególne składniki majątkowe w postaci:

- 1) lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość numer 127, położony w O. przy ul. (...) wraz z udziałem (...) w nieruchomości wspólnej,
- 2) środki zgromadzone na rachunkach bankowych o numerach (...) oraz (...),
- 3) oszczędności pobrane przez uczestnika K. Z. z rachunków bankowych,
- 4) prawo do działki ogrodniczej nr (...) w Rodzinnych (...) Na (...) oraz
- 5) samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...),

wchodziły w skład majątku wspólnego R. Z. oraz K. Z.. Zatem w skład spadku po R. Z. wszedł tylko udział w wysokości 1/2 części opisanych składników majątku, w tym udział 1/2 części opisanej nieruchomości.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. X Ns 666/10, spadek po zmarłej R. Z. na podstawie testamentu ustnego w całości nabyła córka D. M. (1), a zatem stała się ona właścicielem wskazanych wyżej praw majątkowych. D. M. (1) następnie zmarła i w skład spadku po niej weszły przedmioty odziedziczone po R. Z. i dodatkowo oszczędności w wysokości 350,23 zł.

Okoliczności te w niniejszej sprawie były bezsporne.

Bezsporny był również sposób dokonania działu spadku. W. i uczestnicy byli zgodni co do tego, by uczestnikowi postępowania K. Z. przyznać składniki majątku spadkowego i zarazem stanowiącego w 1/2 jego własność jako małżonka spadkodawczyni. Wyraził on zgodę na przyznanie mu składników majątku. Ponadto pomiędzy uczestnikami doszło do

konsensusu w zakresie wartości nieruchomości i rzeczy ruchomych i nie została ona zakwestionowana w toku dalszego postępowania.

Z tego względu, z uwagi na zgodność stanowisk stron co do sposobu działu spadku, Sąd na podstawie art. 622 § 2 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. przyznał na wyłączną własność uczestnikowi K. Z. wszystkie składniki majątkowe wchodzące w skład majątku wspólnego R. Z. oraz K. Z., których udział w wysokości $\frac{1}{2}$ wszedł w skład spadku po R. Z., a następnie po D. M. (1), w tym lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość numer 127, położony w O. przy ul. (...) o pow. 57,9 m², dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...) wraz z udziałem (...) w nieruchomości wspólnej, która stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokalu, dla której Sąd Rejonowy VI Wydział Ksiąg Wieczystych w O. prowadzi Księgę Wieczystą KW Nr (...) (pkt 1 postanowienia).

Zważywszy na to, że – jak wskazano wcześniej – w wyniku podziału majątku wspólnego uczestnik K. Z. nabył udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części majątku wspólnego, zaś pozostały udział $\frac{1}{2}$ części odziedziczyli spadkobiercy, z tytułu spłaty uczestnik winien zatem zwrócić spadkobiercom odpowiednie kwoty stosownie do nabytych przez nich udziałów spadkowych (pkt 3 postanowienia). We wzajemnych rozliczeniach Sąd uwzględnił również długi spadkowe w postaci kosztów pochówku zmarłej R. Z., które to koszty uczestnik K. Z. należycie wykazał. Rozliczenie długów nastąpiło w oparciu o treść art. 686 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o wzajemnych rozszerezeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu spłaconych długów spadkowych.

Jednocześnie Sąd ustalił, że dodatkowo w skład spadku po D. M. (1) wchodzi środki zgromadzone na rachunku bankowym o numerze (...) w wysokości 350,23 zł i środki te przyznał I. Z. (2) i K. C. po połowie (pkt 2 postanowienia), albowiem już wcześniej środki te zostały pobrane przez I. Z. (1) i spadkodawcę K. L. N. D..

Sąd zasądził od wymienionych uczestniczek stosowne spłaty na rzecz pozostałych spadkobierców ustawowych stosownie do nabytych przez nich udziałów spadkowych (pkt 4 i 5 postanowienia).

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych Sąd wydał w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. (pkt 6. postanowienia).

Stosownie zaś do art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 85), Sąd postanowił nie obciążać wnioskodawczyni i uczestników kosztami sądowymi poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt 7. postanowienia).

Z tych wszystkich powodów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSR Katarzyna Błęsińska-Kozłowska